

Богдан Тимків

Івано-Франківськ (Україна)

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО САКРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА В ДІАСПОРІ

Дбаючи про матеріальні статки українські емігранти, однак, не забували і за духовність. Відсутність рідної Церкви відчувалася в той час особливо. І вона стала тим центром, навколо якого об'єднувалися переселенці, і яка в подальшому зіграла вирішальну роль у збереженні їх національної самобутності. Тому було бажання в українських емігрантів зберегти на чужині свою ідентичність через храмову архітектуру й сакральне мистецтво.

Професійний рівень сакральної архітектури та мистецтва наших емігрантів значно підвищився після Другої світової війни, коли в Америку приїхали українські архітектори, мистецтвознавці, художники, мистці-сницарі.

Проектування, будівництво та облаштування українського храму було одним з найвідповідальніших завдань для мистців-емігрантів. У проектуванні сакральних споруд для української громади, окрім загальноприйнятого принципу, що церква має бути водночас і символом віри, і мистецьким твором, потрібно було ще й втілити українські традиції в будівлю модерного стилю, який в той час бурно розвивався не тільки в Америці, але й в інших країнах світу, де проживали українці.

Поруч з відомими архітекторами над облаштуванням внутрішнього простору храмів працювала ціла когорта талановитих художників та сницарів, які надавали українським церквам національної самобутності й колориту.

Серед них – відомі в світі імена представників українського сакрального мистецтва діаспори ХХ ст. Петра Холодного (Молод-

шого), Святослава Гординського, Теодора Барана, Ювеналія Мокрицького та інших.

У своїй творчості вони дотримувалися українізованого візантійського стилю, що базувався на іконографічних традиціях Київської та Галицько-Волинської держав. Удосконаливши давні малярські традиції, вони створили свій самобутній візантик, суто український.

Натхненна праця українських мистців знайшла своє продовження в мистецтві наступних поколінь, що сформувалися в діаспорі у відриві від історико-художніх традицій далекої Батьківщини.

Творчість вищезгаданих мистців широко відома у діаспорі, проте залишається мало вивченою в Україні. Всупереч вжитих тоталітарним режимом репресійних заходів стосовно розвитку храмової архітектури та сакрального мистецтва в Україні, їх традиції успішно розвивалися й збагачувалися мистцями-емігрантами в країнах Західної Європи, Північної й Південної Америки та Австралії.

Список основних джерел та літератури:

1. Галишич Р. Українська церковна архітектура і монументально-декоративне мистецтво зарубіжжя / Р. Галишич. – Львів : СПОЛОМ, 2002.
2. Гординський С. Українська ікона на тлі універсалізму візантійського стилю / С. Гординський. – Мюнхен, 1990.
3. Книга творчости українських мистців поза Батьківщиною. – Філадельфія, 1981.
4. Попович В. Українські мистці у Західній Європі після 1945 року / В. Попович // Мистецтво української діаспори. Повернуті імена / За ред. О. Федорука. – К. : Тріумф, 1998.
5. Тимків Б. Мистецтво України та діаспори : дереворізьба сакральна й у житкова / Б.М. Тимків. – 2-е вид., переробл. і доповнене. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2012.